

Aktuellt om ekoövervakningen 2021

Materialet grundar sig på de uppgifter som var tillgängliga
vid tidpunkten för uppdateringen
Uppdaterat 18.3.2020 Virpi Aspelin-Nieminen

Innehåll

- Länkar som gäller ekoövervakningen (anvisningar, blanketter, modellunderlag)
- Tyngdpunkter vid kontrollerna
- Bokföring, planer och avtal
- Förökningsmaterial
- Extraordinära kontroller
- De vanligaste avvikelserna på Nylands NTM-centrals område
- Den nya ekoförordningen 2021
- Elektronisk tillståndsansökan och livsmedelsverkets odlarbrev

Ekokontrollen, länkar på Livsmedelsverkets sidor (anvisningar, blanketter, modellunderlag)

- Livsmedelsverket.fi/Ekoproduktion

<https://prod-ruokavirastofi.solitaonline.fi/teemat/luomu/>

- Ekologista förnödenheter (Livsmedelsverket.fi)

<https://prodrुकavirastofi.solitaonline.fi/viljelijat/luomumaatilat/luomukasvit/Luomuntuotantopanokset/>

- Blanketter och anvisningar för ekoproduktion(Livsmedelsverket.fi)

<https://prodrुकavirastofi.solitaonline.fi/tietoameista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/luomunlomakkeet-ja-ohjeet/>

- Eko söktjänsten (Livsmedelsverket.fi)

<https://palvelut2.evira.fi/luomuasiakirjahaku/>

MENY

LIVSMEDELSVERKET
Ruokavirasto • Finnish Food Authority

Tjänster »

SV »

Ekoproduktion

EKOLOGISKA GÅRDAR

TILLVERKNING OCH
FÖRSÄLJNING AV
EKOPRODUKTER

EKOMAT FÖR KONSUMENTER

PRODUKTIONSINSATSER FÖR
EKOLOGISK ODLING

STATISTIK OM EKOLOGISK
PRODUKTION

EKOPRODUKTER FRÅN
EKOUPPSAMLINGSOMRÅDEN

Snabbrutter | abbruter

[Söktjänsten - Är ekoprodukterna du köper kontrollerad produktion i Finland? »](#)

[Ekologiskt producerat foder »](#)

[Prislista »](#)

Tyngdpunkter för produktionskontroll 2021, växtproduktion

- Central fråga och utvecklingsobjekt inom ekologisk växtproduktion 2021: Hur kan planeringen av dokumentationen förbättras konkret genom att planera lagerbokföringen utifrån gårdens egna behov.
- Bedömning av lagerbokföring vid kontrolltidpunkten år 2021:
  1. Uppfyller lagerbokföringen kraven på villkoren för ekoproduktion utan allvarliga avvikelser?
Allvarlig avvikelse: saknas helt eller till väsentliga delar eller uppgifterna är motstridiga. Lagerbokföringen möjliggör inte spårning av produktpartier.
  2. Har man i genomförandet av lagerbokföringen beaktat de faktorer som är väsentliga för gårdens verksamhet?
T.ex. spårbarhet, mängder, komplexiteten hos verksamheten och andra faktorer som ökar eller minskar risker.
  3. Har metoden för lagerbokföringen beskrivits?
En standardblankett används, eller motsvarande uppgifter har beskrivits i ekoplanen.

Tyngdpunkter för produktionskontroll 2021, djurproduktion

- 2:a året 2021: Följer aktören sin egen djurskötselplan?
  - Motsvarar djurskötselplanen verkligheten när det gäller bokföringen?
- Tyngdpunkten 2021: Bedömning av djurskötselplanen för lagerbokföringens del
  1. Motsvarar lagerbokföringen (t.ex. foder, mineraler, vitaminer, andra kompletteringsfoder) beskrivningen i djurskötselplanen och agerar aktören med avseende på lagerbokföringen så som anges i hans/hennes plan?
  2. Stämmer balansen för foderbokföringens del?
  3. För aktören bok över mottagningskontrollerna och på vilket sätt (djur, foder)?

Bokföring, planer och avtal

- Kontrollera
  - att alla handlingar finns tillgängliga vid kontrollen
  - att handlingarna är uppdaterade
    - ekoplan, anteckningar
    - underleverantörsavtal och utredning över att gödseln kommer från extensivt jordbruk
- För spårbarheten är det viktigt att anteckningarna är uppdaterade (= lagerbokföringen och de skiftesvisa anteckningarna)
- Beakta gårdens egna behov vid planeringen och utförandet av lagerbokföringen
- Idén med ett produktpartis spårbarhet är "ett steg fram och ett steg bak"
- Kom också ihåg att meddela om underleverantörsavtal till NTM-centralen så att underleverantörens verksamhetsställen är kända och kan granskas av ekokontrollen

Förökningsmaterial 1/2

- Det allmänna tillståndet ska vara i kraft antingen när förökningsmaterialet skaffas eller sås
- Anskaffning av konventionellt förökningsmaterial ska grunda sig på Livsmedelsverkets allmänna tillstånd
=> verifiera anskaffningstidpunkten med t.ex. beställningsbekräftelse, fraktsedel eller faktura
- Skiftesvisa anteckningar och lagerbokföringen kan användas som verifikat på egenproducerat förökningsmaterial
- När det gäller ettåriga växter kan eget ekoutsäde produceras redan från och med det första omlägningsåret (en generation). Enligt ikraftvarande lagstiftning!
- Om ett parti som det beviljats undantagstillstånd för blir kvar till följande år (används efter att tillståndet gått ut), måste för användningen av partiet införskaffas ett nytt aktörspecifikt tillstånd – eller Livsmedelsverkets allmänna tillstånd
  - om det inte åtminstone en gång före vegetationsperioden omfattats av ett allmänt tillstånd under tiden 1 oktober – 31 mars
- OBS!
  - Dom nya bestämmelserna angår inte år 2021 eller tidigare bärgade ekologiska förökningsmaterial
  - Gårdens förråd av certifierad utsäde eller gårdens eget ekoutsäde, som är producerat i enlighet med nuvarande bestämmelser kan användas till slut
  - Var beredd att hålla produkter som är producerade i enlighet med nya och äldre bestämmelser åtskilda och se till att spårning är möjligt för förrådets och bokföringens (lagerbokföring och skiftesvisa anteckningar) del.

Förökningsmaterial 2/2

Kom alltså ihåg att kontrollera att:

- Inköpsverifikat och garantibevis som visar förökningsmaterialalets ursprung ska finnas tillgängliga vid inspektionen
- Om ekologiskt förökningsmaterial inte finns tillgängligt
  - behövs det aktörspecifikt tillstånd av NTM-centralen
  - eller Livsmedelsverkets allmänna tillstånd?
- Konventionellt förökningsmaterial i lager
  - behövs det aktörspecifikt tillstånd av NTM-centralen,
  - har det åtminstone en gång omfattats av allmänt tillstånd under tiden 1 oktober – 31 mars
(lista 1.4.2020 på Livsmedelsverkets webbsidor)
  - eller Livsmedelsverkets allmänna tillstånd

Djurproduktion, Undantag som gäller särskilda nödsituationer (Eviras anvisning 18217/10, 5.9.2)

Livsmedelssäkerhetsverket kan för en begränsad tid och i bestämda områden tillåta att enskilda aktörer får använda konventionellt foder åt djuren.

- Tillstånd söks direkt hos Livsmedelssäkerhetsverket med Ekokontrollblankett 9b. (punkt 12. Användning av konventionellt producerat foder under särskilda förhållanden)
- **Som bilaga till ansökan lämnas följande utredningar:**
  - en utredning av att skörden eller lagren gått förlorade
  - anmälan om skördeskada, anmälan ska vara bekräftad av kommunens landsbygdsförvaltning under pågående skörd, och det ska framgå vad skördeskadan beror på och hur omfattande den är (vilka grödor och vilka skiften)
  - kopia av den aktuella balansräkningen i lagerbokföringen
  - en utfodringsplan som visar hur fodret används under den period för vilken undantaget söks
- Beviljandet av undantag förutsätter att aktören för särskilt noggrann journal över djurens utfodring under den tid undantaget varar.

Var noggrann om du använder kompletteringsfoder 1/3

- Det är alltid aktören som ansvarar för att utfodringen av ekodjur uppfyller produktionsvillkoren
- Det är tillåtet att använda kompletteringsfoder som innehåller de verksamma ämnena kalciumpropionat, kalciumklorid och/eller propylenglykol:
  - en veterinär gör upp en lista för gården över produkter som är avsedda för behandling av kalvningsförlamning, betesförlamning och ketos
  - listan fogas till gårdens djurskötselplan
- Kontrollera alltså före ekogranskningen att kompletteringsfodrets namn har skrivits rätt och i sin helhet i listan
- I varudeklarationen för de här kompletteringsfodren hänvisas det inte till ekologisk produktion, eftersom kalciumpropionat, kalciumklorid och propylenglykol inte ingår i bilagorna V och VI till förordning (EG) nr 889/2008

Var noggrann om du använder kompletteringsfoder 2/3

- I övrigt ska de här kompletteringsfodrens sammansättning uppfylla kraven i ekoförordningen, produkterna får alltså innehålla bara sådana foderråvaror och fodertillsatser som nämns i bilagorna V och VI till förordning (EG) nr 889/2008
- Av processtekniska skäl får kompletteringsfoder innehålla t.ex. xantangummi (olika pastor) eller cellulosafiber (bolus)
- Kompletteringsfoder får innehålla också konventionellt producerad melass och vatten
- I slutet av villkoren för animalieproduktion finns bilagorna V och VI till kommissionens förordning (EG) nr 889/2008; i dem kan du kontrollera vilka foderråvaror och fodertillsatser som är tillåtna
- Se till att du har den senaste versionen av Villkoren för animalieproduktion. Eviras anvisning 18217/10

Var noggrann om du använder kompletteringsfoder 3/3

- Föregrip situationen och berätta alltid för veterinären att dina djur omfattas av ekologikontrollen och att urvalet av lämpliga kompletteringsfoder därför är mer begränsat.
- Kontrollera alltid innan du köper ett kompletteringsfoder att det lämpar sig för ekologisk produktion.
- Veterinären kan ändå rekommendera eller ordinera för ekologiska idisslare också sådana kompletteringsfoder som inte är förenliga med anvisningarna här ovan och vars sammansättning inte motsvarar ekologistiftningen
  - Användningen av de här kompletteringsfodren står i strid med ekoförordningen
- Om det i samband med en ekologisk granskning konstateras att kompletteringsfoder som är förbjudna/strider mot förordningen har använts beaktas det i NTM-centralens avgörande.

Extraordinära kontroller

- Görs utan förhandsanmälan (praxis ändrades 2018)
- Ändringen grundar sig på en utvärdering som Europeiska kommissionen gjorde i Finland 2014. Enligt lagstiftningen ska de extraordinära kontrollerna vara överraskande och det kravet uppfylls inte om odlaren får en förhandsanmälan.
- Största delen av kontrollerna är baserade på en riskanalys
- 20 % av djurgårdarna + ca 2,5 % av de övriga (dvs. "växtgårdarna")
- Avgiftsfri kontroll
- Görs vanligen på vårvintern/utanför vegetationsperioden
- På grund av coronapandemin har anmälningar gällande tilläggskontroller år 2020 och 2021 även gjorts på förhand

De vanligaste avvikelserna 2020 på Nylands NTM-centrals område

- Växtföljd
  - 30% baljväxtkrav
- Ekoplan
  - uppdatering
- Bokföring och/eller anteckningar
  - händelser saknas
- Brister i produktmärkningen
- Mängden avvikelser har hållits på samma nivå som under åren 2018 - 2020 för växtodlings- och husdjursproduktionens del.
- Avvikelser inom växtodlingsproduktion var c. 7%(ca. 6% år 2019)
- Avvikelser inom husdjursproduktion var c.10%(ca. 14% år 2019)

Den nya ekoförordningen 2021 1/3

- Var tänk att tillämpas från 1.1.2021 men tillämpas först 1.1.2022
- Information om ändringarna kommer i takt med att kommissionens genomförandelagstiftning blir klar
- Möjligt att för lågriskgårdar förlänga intervallet mellan de fysiska produktionskontrollerna till t.o.m. 24 månader

1. Ändringar som gäller växtproduktion

- Strängare regler för förkortning av omläggningsskede
- Växthusproduktion
  - Obligatoriskt att odla så att rotsystemet har kontakt med markbotten och att ha växtföljd för att bryta monokultur
  - Odling på ett växtunderlag som är isolerat från markbotten kan fortsätta till 31.12.2030 i den omfattning som existerat före 28.6.2017
  - För nya aktörer är det endast tillåtet vid plantuppdrivning och när det gäller växter som säljs i kruka (örter)

Den nya ekoförordningen 2021 2/3

2. Ändringar som gäller förökningsmaterial

- Under omläggningsskedet kan man producera omläggningsskedets förökningsmaterial, om skiftet eller den fleråriga växtligheten har haft en över 12 månaders övergångsperiod före bärgandet av skördet
- Praxis av allmänna tillstånd fortsätter, men det kommer två betydande förändringar:
Sk. Nationell förteckning och uppsamling av uppgifter över användning av konventionellt utsäde
- Bäst före-datum för konventionellt utsäde, dvs. möjlighet att bevilja undantagstillstånd för användning av konventionellt utsäde, upphör 31.12.2035
- Nya sätt att förädla förökningsmaterial som lämpar sig för ekoproduktion, dvs. material med stor mångfald och ekologisk växtförädling
- Anmälningar till registret för ekologiskt förökningsmaterial blir avgiftsfritt för utsädespackerier

Den nya ekoförordningen 2021 3/3

3. Ändringar som gäller djurproduktion

- En karenstid på åtminstone 48 h efter att veterinärmedicinska läkemedel använts
- För all anskaffning av djur för konventionell produktion behövs i fortsättningen tillstånd från NTM-centralen
- Betonar lantrasernas betydelse inom ekologisk produktion
  - - Anskaffning av konventionella lantrasavelsdjur förutsätter inte lov och kan bestå av avkomlingar (Öfkor, Vfkor, Nfkor, finska får, Ålands får, Kajenegrå får, finska getter, finnhäst)
- Produktionsvillkor för nya djurarter (kaniner och hjorddjur)
- Många preciseringar och förändringar i produktionsvilkorens detaljer
  - Utrymmeskrav för fjäderfä
  - Undantagsförfarandet vid uppfödning av unghöns upphör
- Ekoregister för (avels)djur
  - Fungerar som det nuvarande registret över ekologiskt utsäde, men är avgiftsfritt
- Möjlighet att hålla djuren inne under betesperioden vid slutuppfödning tas bort.
- En foderportion kan innehålla i medeltal högst 25% OM 2 foder

Elektronisk tillståndsansökan och Livsmedelsverket odlararbrev

- Man har möjlighet att ansöka lov att använda konventionellt förökningsmaterial också via den elektroniska Touko- tjänsten
- Adressen till tjänsten:
<https://touko.ruokavirasto.fi>
- Livsmedelsverket odlarinfobrev innehåller
  - Ändringar i den nya ekoförordningen
  - Lagerbokföringens planering och utföring i enlighet med gårdens behov.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Tack

virpi.aspelin-nieminen@ely-keskus.fi

Tfn 0295 021 039

Nylands MTM-Centralen

